

ROLF ENGLUND:

Till sist

några ord om vad man kan lära på en semesterresa. Man upphör ju inte att tänka bara för att man har semester och befinner sig i den grekiska arkipelagen.

I den lilla öns lilla hamn fanns det inte bara fiskebåtar utan också turistbussar och ett antal serveringar. Vårt eftermiddagste och vårt kvällskaffe intog vi på hamnens kafé. Det var en sådan där trottoarservering som vi borde ha i vårt land den dag som vårt klimat blir mer kontinentalt. Det var ett utmärkt kafé. Kanske inte riktigt i klass med kaféerna i Rom eller Paris, men heller inte så värst mycket sämre. Det är inte illa för att ligga på en grekisk ö bortom all ära och redlighet.

Och som dom jobbade. Från morgon till kväll. På morgonen kunde de som ville där intaga sin frukost och på kvällen var det öppet till långt in på natten. Vi frågade "vår" servitör hur länge han arbetade och han sade att det brukade bli 18 timmar om dygnet. Och då arbetade han verkligen. Han bokstavligen sprang ofta med sin bricka.

En kväll berättade han för oss att det var han som ägde stället. Han var 24 år och hade börjat från ingenting. Nu ägde han stället. Det är inte mycket, sade han, men det är något.

Detta möte med verkligheten blev något av en chock till och med för en som har till yrke att propagera för fri företagsamhet och lägre skatter. Helt plötsligt stod det klart hur orättvist och moraliskt fel det faktiskt är att ta en stor del av de pengar den här unge mannen bokstavligen sliter ihop med sina egna händer och ge pengar-

na till någon annan. Det framstod med ens som om alla ord då man försöker beskriva hur viktigt det är med enskilt ägande av småföretag plötsligt framstod som tomma vid mötet med den unge ägaren som var stolt och glad över sitt kafé och som själv natt och dag såg till att kunderna blev vänligt bemötta och snabbt expedierade. Inte skulle han jobba hälften så mycket om kafét ägdes av kommunen. Och inte skulle han ha ens hälften av den arbetsglädje som han nu kände när han arbetade för sig själv och för det företag han själv hade skapat.

Vad mötet med en kaféägare också kan lära en gammal PM-skrivare är hur viktigt det är att vi som vill sänka skatten argumenterar för detta utifrån moraliska utgångspunkter. Vi kommer aldrig att vinna skattedebatten så länge vi bara talar om vilka skevheter och problem som de höga marginalskatterna förorsakar. Vi kommer att vinna skattedebatten först den dag då vi kan säga och själva tro på att det är moraliskt rätt att den som arbetar ihop 100 kronor skall få behålla åtminstone hälften, gärna mer, av detta. Att det är moraliskt rätt och rättvist.

Kanske vi också skall säga att fri företagsamhet inte bara är effektivast utan att det också är den mest mänskliga formen av arbete. Att det ger människorna en arbetsglädje och en uppgift i sitt liv som de aldrig skulle få som anställda i statlig byråkrati.

Rättvisa och glädje, det är vad vi kan erbjuda människorna. Det lärde mig mötet med kaféägaren på den grekiska ön.